

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk**

Warszawa, dnia 4 września 2018 r.

II.519.1166.2015

**Pan Nadinspektor
dr Jarosław Szymczyk
Komendant Główny Policji
Warszawa**

Szanowny Panie Komendancie

Uprzejmie informuję, iż działając na zasadzie art. 9 pkt 4 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz.U. z dnia 26 listopada 2014 r. poz.1648) Rzecznik podjął z własnej inicjatywy sprawę dotyczącą użycia przez funkcjonariuszy Policji z Wydziału do Walki z Przestępczością Samochodową Komendy Stołecznej Policji broni gładkolufowej podczas zatrzymania w dniu 6 sierpnia 2015 r. w Warszawie członków grupy przestępczej zajmującej się kradzieżą samochodów.

Jak wynika ze zgromadzonych przez Rzecznika danych, osoby zatrzymywane nie stosowały się do poleceń wydawanych przez funkcjonariuszy i nie reagowały na wezwania - przeciwnie, usiłowały zbiec i atakowały policjantów. Po uprzedzeniu o możliwości użycia broni mężczyźni nie zaprzestali agresywnego zachowania wobec policjantów; nie odniósł też skutku oddany strzał ostrzegawczy. Wobec powyższego, jeden z funkcjonariuszy oddał w kierunku najbardziej agresywnego mężczyzny strzały z broni gładkolufowej pociskiem gumowym „Chrabąszcz-50” celując w dolne partie ciała.

W wyniku użycia broni przez policjanta członek grupy przestępczej odniósł poważne obrażenia w postaci 3 ran postrzałowych tułowia skutkujących wstrząsem krwotocznym, rozkawałkowaniem śledziony, rozerwaniem lewej kopuły przepony, złamaniem 2 żeber i wyrostków kręgowych piersiowych, co skutkowało ciężkim uszczerbkiem na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu.

Śledztwo w przedmiotowej sprawie prowadził Prokurator Rejonowy dla Warszawy Pragi Północ (sygn. akt I Ds. 219/15).

Postępowanie było monitorowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich aż do czasu wydania w dniu 30 maja 2016 r. postanowienia o umorzeniu śledztwa. Podstawą umorzenia było uznanie, że czyn nie zawierał znamion czynu zabronionego.

Uzasadniając postanowienie o umorzeniu śledztwa prokurator, między innymi, szczegółowo przeanalizował okoliczność, czy sposób zastosowania przez policjanta środków przymusu bezpośredniego (w tym oddanie strzałów z broni gładkolufowej z odległości poniżej 50 metrów) nie świadczył o naruszeniu wewnętrznych regulacji policyjnych dotyczących stosowania tego środka przymusu bezpośredniego. Niewątpliwie bowiem skutki zdarzenia niosły ze sobą tragiczne konsekwencje dla zdrowia pokrzywdzonego. Analiza ta doprowadziła prokuratora do uznania, że regulacje te nie zawierały żadnych ograniczeń odnoszących się do stosowania amunicji typu „Chrabąszcz”. Jednocześnie jednak z wywołanej opinii biegłego wynikało, że użycie pocisków „Chrabąszcz-50” z odległości mniejszej niż 50 m stwarza niebezpieczeństwo dla zdrowia czy wręcz życia człowieka, do którego oddawane są strzały. Prokurator zauważył również, że z zeznań wszystkich policjantów wynika, że nie mieli oni wiedzy na temat tego, jak poważne skutki może ze sobą nieść użycie pocisków „niepenetracyjnych”. Funkcjonariusz, który użył broni zeznał, że brał udział wcześniej w akcji policyjnej z użyciem broni gładkolufowej i doszło wówczas jedynie do zasinienia, rozcięcia skóry osoby zatrzymanej, nie było poważniejszych obrażeń.

Analiza przedmiotowej sprawy nie dała Rzecznikowi podstaw do kwestionowania zasadności wskazanego wyżej postanowienia. Nie zostało ono także zaskarżone przez pokrzywdzonego.

Należy jednak podkreślić fakt, że z ustaleń śledztwa wynika brak wiedzy funkcjonariuszy co do możliwych skutków użycia broni gładkolufowej, a tym samym powstają wątpliwości co do sposobu przeszkolenia funkcjonariuszy. Warto bowiem zauważyć, że z dostępnych opisów amunicji „Chrabąszcz-50” (np. na stronie internetowej producenta: <http://fam-pionki.pl/m/oferta,amunicja-specjalna,14,naboje-gumowe-hrabaszcz-50,143,141>) jak również w materiałach dydaktycznych Szkoły Policji w Katowicach

(„Amunicja stosowana do strzelb kal. 12 będących na wyposażeniu Policji. Aktualizacja”) wskazywany jest „zalecany minimalny dystans strzału” wynoszący dla pocisku „Chrabąszcz-50” tj. 50 m.

Przedstawiając Panu Komendantowi powyższe spostrzeżenia zwracam się z uprzejmą prośbą o polecenie zbadania problemu i poinformowanie Rzecznika Praw Obywatelskich o poczynionych ustaleniach i ewentualnie podjętych działaniach.

Z poważaniem